

WB 9501

Wijzigingsblad d.d. 4 december 2014 bij BRL 9501

Vastgesteld door het CCvD
van de Stichting Kwaliteit voor Installaties Nederland op 4 december 2014

Aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw
van de Stichting Bouwkwaliteit op 19 december 2014

Bindend verklaard door de Stichting Kwaliteit voor Installaties Nederland per 1 januari 2015

'METHODEN VOOR HET BEREKENEN VAN HET ENERGIEGEBRUIK VAN GEBOUWEN EN DE ENERGETISCHE EN FINANCIËLE GEVOLGEN VAN ENERGIEBESPARINGSMAATREGELEN'

Dit blad geeft aanvullende bepalingen bij BRL 9501 d.d. 2006-12-06. In dit blad is het wijzigingsblad d.d. 27 september 2012 geïntegreerd.

Algemene informatie bij dit wijzigingsblad

EIR attesten, utiliteitsgebouwen, die zijn afgegeven op basis van WB 9501 d.d. 27 september 2012 mogen worden beschouwd als EI attesten, utiliteitsgebouwen, die zijn afgegeven op basis van WB 9501 d.d. 4 december 2014, en andersom.

Dit wijzigingsblad vervangt per 1 januari 2015 het wijzigingsblad d.d. 27 september 2012. Het wijzigingsblad is aangepast in verband met de volgende recente ontwikkelingen.

Energie-index, woningen

Het wettelijk verplichte energielabel voor woningen maakt geen gebruik meer van de energie-index (EI). De energie-index speelt voortaan nog wel een rol in het kader van het Besluit huurprijzen woonruimte (BHW).

De methode voor het bepalen van de energie-index (EI) van woningen en woongebouwen is niet meer vastgelegd in ISSO-publicatie 82, maar in het 'Nader Voorschrift' ('Nader Voorschrift', versie 1.0. d.d. 10 februari 2014, inclusief erratalijst d.d. 3 november 2014). De invoering van het Nader Voorschrift maakt aanpassing van de testen en referentiewaarden voor het EI-attest noodzakelijk.

EPC, woningen en utiliteitsgebouwen

Sinds 27 september 2012 zijn wijzigingen doorgevoerd in de wettelijk voorgeschreven methoden voor het berekenen van de energieprestatiecoëfficiënt (EPC).

Volgens de Regeling Bouwbesluit 2012 verwijst het Bouwbesluit 2012 per 1 januari 2015 naar:

- NEN 1068 2001 Thermische isolatie van gebouwen - Rekenmethoden, inclusief correctieblad C1:2014, en
- NEN 7120 2011 Energieprestatie van gebouwen - Bepalingsmethode, inclusief correctieblad C5:2014.

Deze wijzigingen maken aanpassing van de testen en referentiewaarden voor het EPC-attest noodzakelijk.

Opmerking

Er is voor gekozen om de referentiewaarden niet meer op te nemen in de BRL. Volstaan wordt met een verwijzing naar de EDR.

Wettelijke bepalingen

Ter toelichting volgen hier de wettelijke bepalingen met betrekking tot methoden voor het berekenen van het energiegebruik van gebouwen.

Utiliteitsgebouwen, EI en EPC

Regeling Energieprestatie Gebouwen (REG) per 1 januari 2015, **artikel 2b**:

1. Een energielabel voor een **utiliteitsgebouw** wordt bepaald volgens het opnameprotocol, bedoeld in de hoofdstukken 6 en 7 van de ISSO 75.1 publicaties, zoals vastgesteld op 12 september 2013, en de methode, bedoeld in de ISSO 75.3 publicatie, versie 2013.
2. De bij de bepaling van de **energie-index** gebruikte rekenmethodieksoftware voor een energielabel voor een **utiliteitsgebouw** voldoet aan **BRL 9501**, zoals vastgesteld op 6 december 2006, inclusief wijzigingsbladen van 27 september 2012 en 4 december 2014.
3. De energie-index bij een energielabel voor een utiliteitsgebouw wordt met behulp van de als bijlage III bij deze regeling opgenomen tabel omgezet in een als onderdeel van het energielabel opgenomen energieklassen.

Regeling Energieprestatie Gebouwen (REG) per 1 januari 2015, **artikel 2c**:

1. Voor een nieuw **utiliteitsgebouw** of een utiliteitsgebouw dat op basis van de bepalingmethode, bedoeld in artikel 2b, eerste lid, een energielabel met energielabelklasse A heeft, kan in afwijking van artikel 2b, eerste lid, een energielabel worden bepaald volgens:
  - a. het opnameprotocol, bedoeld in hoofdstuk 8 van de ISSO 75.1 publicaties, zoals vastgesteld op 12 september 2013, en
  - b. NEN 7120, uitgave als opgenomen in bijlage I bij de Regeling Bouwbesluit 2012.
2. Voor een utiliteitsgebouw waarvoor de berekening $Q_{\text{pres;tot}}/Q_{\text{pres;toel}}$ ten hoogste 1,35 is en die berekening heeft plaatsgevonden ten behoeve van een bouwaanvraag van voor 1 juli 2012, kan in afwijking van artikel 2b, eerste lid, een energielabel worden bepaald volgens het opnameprotocol, bedoeld in het eerste lid, onder a.
3. De bij de bepaling van de **EPC** gebruikte rekenmethodieksoftware voor een energielabel voor een **utiliteitsgebouw** dat wordt bepaald volgens de methodiek, bedoeld in het eerste en tweede lid, voldoet aan **BRL 9501**, zoals vastgesteld op 6 december 2006, inclusief wijzigingsbladen van 27 september 2012 en 4 december 2014.
4. De EPC bij een energielabel voor een utiliteitsgebouw die wordt bepaald volgens de methodiek, bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt met behulp van de als bijlage IIIa bij deze regeling opgenomen tabel omgezet in een energielabelklasse.

Regeling Bouwbesluit 2012, **artikel 1.2, bijlage I**:

NEN 7120+C5:2014

Woningen en woongebouwen, EI

Besluit huurprijzen woonruimte, per 1 januari 2015, **Bijlage I, onderdeel A, rubriek 4**:

Energieprestatie overeenkomend met de volgende Energie-index (EI):	Eengezinswoning	Meergezinswoning**
EI < 0,6	44	40
0,6 < EI < 0,8	40	36
0,8 < EI < 1,2	36	32
1,2 < EI < 1,4	32	28
1,4 < EI < 1,8	22	15
1,8 < EI < 2,1	14	11
2,1 < EI < 2,4	8	5
2,4 < EI < 2,7	4	1
EI > 2,7	0	0

De energie-index is een cijfer dat het energiegebruik aangeeft op basis van de hoeveelheid energie die nodig wordt geacht voor de verschillende behoeften die verband houden met een gestandaardiseerd gebruik van een gebouw. **De in de tabel opgenomen energie-index wordt vastgesteld volgens de voorschriften, bedoeld in de door het Centraal College van Deskundigen van de Stichting Kwaliteit voor Installaties Nederland vastgestelde Nationale Beoordelingsrichtlijn 9500, delen 00 en 01, zoals vastgesteld op 31 augustus 2011, inclusief het wijzigingsblad, zoals vastgesteld op 5 juni 2014, waarbij wordt uitgegaan van de forfaitaire waarde voor de Energiebesparende maatregel op gebiedsniveau.**

De eerste tabel van rubriek 4 zoals deze luidde op 31 december 2014 blijft van toepassing bij de waardering van de energieprestatie van woningen waarvoor op uiterlijk die datum een energielabel is afgegeven op grond van de Regeling energieprestatie gebouwen zoals deze luidde op het tijdstip van afgifte van dat energielabel, en de geldigheidsduur van dat energielabel nog niet is verstreken. Daar waar geen energie-index volgens bovenstaande methode is bepaald, wordt de waardering van de energieprestatie in afwijking van vorenstaande tabel bepaald aan de hand van de volgende tabel:

Bouwjaarklasse	Eensgezinswoning	Meergezinswoning**
2002 en later	36 punten	32 punten
2000 t/m 2001	32 punten	28 punten
1998 t/m 1999	22 punten	15 punten
1992 t/m 1997	22 punten	11 punten
1984 t/m 1991	14 punten	11 punten
1979 t/m 1983	8 punten	5 punten
1977 t/m 1978	4 punten	1 punt
1976 of ouder	0 punten	0 punten

Wijzigingen

TITEL

De titel wordt vervangen door de volgende titel:
NATIONALE BEOORDELINGSRICHTLIJN
voor het KOMO®-, respectievelijk het NL-EPBD®-attest voor
'METHODEN VOOR HET BEREKENEN VAN
HET ENERGIEGEBRUIK VAN GEBOUWEN EN
DE ENERGETISCHE EN FINANCIËLE GEVOLGEN
VAN ENERGIEBESPARINGSMAATREGELEN'

1. INLEIDING

De laatste zin van de eerste alinea wordt vervangen door de volgende tekst:

De af te geven kwaliteitsverklaringen worden aangeduid als: KOMO®-, respectievelijk NL-EPBD®-attest.

2. BEGRIPPEN

De definitie van EIR wordt vervangen door de volgende definitie:

EIR (Energie Index Rekenmethoden)

De door het Besluit Energieprestatie Gebouwen [5] aangewezen rekenmethode voor het bepalen van de energie-index en het standaard energiegebruik van utiliteitsgebouwen, te weten hoofdstuk 3 van ISSO publicatie 75.1 [7] en de door het Besluit huurprijzen woonruimte [10] aangewezen rekenmethode voor het bepalen van de energie-index van woningen en woongebouwen, te weten het Nader Voorschrift [11].

De definitie van EPN wordt vervangen door de volgende definitie van EPC:

EPC (Energie Prestatie Coëfficiënt)

De energieprestatiecoëfficiënt (EPC), bepaald volgens de door het Bouwbesluit [2] en de Regeling Energieprestatie Gebouwen [12] aangewezen rekenmethoden voor het bepalen van de EPC van gebouwen, te weten NEN 7120 [8] en NVN 7125 [9].

3 REIKWIJDTE VAN HET ATTEST

Aan de inleiding van hoofdstuk 3 wordt de volgende tekst toegevoegd:

Er wordt onderscheid gemaakt in:

1. een EDR attest energiegebruik,
2. een EDR attest financiële kengetallen,
3. een EPC attest, en
4. een EI attest.

3.3 EPN attest

Paragraaf 3.3 wordt vervangen door de volgende tekst:

3.3 EPC attest

Een EPC attest heeft betrekking op een computerprogramma ¹ voor het berekenen van de energieprestatie-coëfficiënt (EPC) van nieuwe (en bestaande) gebouwen volgens de door het Bouwbesluit [2] en de Regeling Energieprestatie Gebouwen [12] aangewezen norm NEN 7120 [8] en NVN 7125 [9].

Een EPC attest verklaart dat een computerprogramma de energieprestatie van een nieuw (of bestaand) gebouw op de juiste wijze berekent.

Er wordt onderscheid gemaakt in twee deelgebieden:

- woningen, en
- utiliteitsgebouwen.

De reikwijdte van een EPC attest wordt aangegeven door het noemen van de deelgebieden waarvoor het beoordeelde computerprogramma geschikt is.

3.4 EIR attest

De titel wordt vervangen door 'EI attest'.

Paragraaf 3.4 wordt vervangen door de volgende tekst:

3.4 EI Attest

EI attesten hebben betrekking op computerprogramma's ¹ voor het bepalen van de energie-index en/of het standaard energiegebruik van een gebouw in het kader van het Besluit Energieprestatie Gebouwen [5] en het Besluit huurprijzen woonruimte [10].

Een EI attest verklaart dat een computerprogramma de energie-index en/of het standaard energiegebruik van gebouwen op de juiste wijze berekent.

Er wordt onderscheid gemaakt in twee deelgebieden:

- woningen, en
- utiliteitsgebouwen.

De reikwijdte van een EI attest wordt aangegeven door het noemen van de deelgebieden waarvoor het beoordeelde computerprogramma geschikt is.

4.2 EPN attest

Paragraaf 4.2 wordt vervangen door de volgende tekst:

4.2 EPC attest

4.2.1 Volledigheid en nauwkeurigheid

De volledigheid en nauwkeurigheid van het computerprogramma wordt beoordeeld volgens de EDR voor EPC software, EPG-WN voor woningen en EPG-UN voor utiliteitsgebouwen [1].

4.3 EIR attest

Paragraaf 4.3 wordt vervangen door de volgende tekst:

4.3 EI attest

4.3.1 Volledigheid en nauwkeurigheid

De volledigheid en nauwkeurigheid van het computerprogramma wordt beoordeeld volgens de EDR voor EI software, EPG-WB voor woningen en EPG-UB voor utiliteitsgebouwen [1].

---

¹ Een computerprogramma is een geautomatiseerde rekenmethode.

5 ATTESTERINGSONDERZOEK

De tekst van hoofdstuk 5 wordt vervangen door de volgende tekst:

Het atteringsonderzoek, waarmee wordt beoordeeld of een methode voldoet aan de eisen van hoofdstuk 4, wordt, op basis van door de aanvrager verricht onderzoek, uitgevoerd door de atteringsinstelling.

5.1 Aanvrager

Ten behoeve van het atteringsonderzoek voert de aanvrager van het attest zelf alle deeltesten uit voor de door de aanvrager gekozen deelgebieden. Hij stelt de berekeningsmethode, de bijbehorende documentatie en de berekeningsresultaten van de deeltesten ter beschikking van de atteringsinstelling.

De bij de berekeningsmethode behorende documentatie bestaat uit:

- de bijbehorende handleiding of gebruiksaanwijzing, die ook aan de gebruikers van de berekeningsmethode ter beschikking wordt gesteld;
- een globale beschrijving van het berekeningsmodel.

5.2 Atteringsinstelling

De atteringsinstelling controleert of de presentatie van de uitkomsten en de door de aanvrager ter beschikking gestelde berekeningsresultaten van de deeltesten in overeenstemming zijn met de eisen van hoofdstuk 4.

De atteringsinstelling voert zelf per deelgebied ten minste 10 % van alle deeltesten uit, met een minimum van vijf. De atteringsinstelling kiest deze deeltesten aselekt en voert ze zelf in via de invoerinterface van het computerprogramma.

Als voor een attest of deelgebied ervan minder dan vijf deeltesten zijn voorgeschreven, dan voert de atteringsinstelling alle betreffende deeltesten uit.

De atteringsinstelling controleert of de eigen berekeningsresultaten voldoen aan de nauwkeurigheidseisen van hoofdstuk 4.

9. EISEN TE STELLEN AAN HET ATTEST

De tekst van hoofdstuk 9 wordt vervangen door de volgende tekst:

In het EDR attest wordt vermeld voor welk deelgebied de geattesteerde berekeningsmethode is geattesteerd. Een model van het EDR attest is opgenomen in bijlage 1a.

In het EPC attest wordt vermeld voor welk deelgebied het geattesteerde computerprogramma is geattesteerd. Een model van het EPC attest is opgenomen in bijlage 1b.

In het EI attest wordt vermeld voor welk deelgebied het geattesteerde computerprogramma is geattesteerd. Een model van het EI attest is opgenomen in bijlage 1c.

Een geattesteerde berekeningsmethode mag geen misleidende naam hebben.

10. REFERENTIES

Referenties [1], [2], [6] en [7] worden vervangen door:

- [1] ISSO publicatie 54, 'EDR', 2014
(www.issso.nl)
- [2] Bouwbesluit 2012, laatstelijk gewijzigd bij Stb. 2014, 342.
(www.overheid.nl)
- [6] ISSO publicatie 82.1 'Energieprestatie van woningen. Energie-index', 2014
(www.issso.nl)
- [7] ISSO publicatie 75.1 'Energieprestatie van utiliteitsgebouwen. Energielabel', 2014
(www.issso.nl)

De volgende referenties worden toegevoegd:

- [8] NEN 7120 Energieprestatie van gebouwen - Bepalingsmethode, d.d. 2011, inclusief correctieblad C5:2014.
- [9] NVN 7125 'Energieprestatienorm voor maatregelen op gebiedsniveau (EMG) - Bepalingsmethode', 2011.
- [10] Besluit huurprijzen woonruimte, laatstelijk gewijzigd bij Stb. 2014, 342.
(www.overheid.nl)
- [11] Nader Voorschrift, versie 1.0, d.d. 10 februari 2014, inclusief erratalijst d.d. 3 november 2014
(www.rvo.nl)

Bijlage 1b en bijlage 1c

Bijlage 1b en bijlage 1c komen te luiden:

NL-EPBD® EPC attest

Naam certificatie-instelling
Adresgegevens

LOGO
Certificatie-
instelling

Bepaling van de energieprestatie van gebouwen

NAAM BEREKENINGSMETHODE

NAAM ATTESTHOUDER

Verklaring van (ABC) <<(ABC) staat voor de attesteringsinstelling>>

Dit attest is op basis van BRL 9501 d.d. ...inclusief Wijzigingsblad d.d. ... conform het (ABC) Reglement voor Attestering 2005 afgegeven door (ABC).

(ABC) verklaart, dat (NAAM BEREKENINGSMETHODE) van (NAAM ATTESTHOUDER) voldoet aan de eisen van paragraaf 4.2 van de BRL.

Voor (ABC) ....., directeur

De attesthouder is verplicht de berekeningsmethode, waarop dit attest betrekking heeft, te leveren met een begeleidend leveringsdocument dat is voorzien van de volgende identificatiecode: 6483 XSQ <<de vermelde code is slechts een voorbeeld>>.

**De berekeningsmethode
is eenmalig beoordeeld**

**Herbeoordeling
minimaal elke 5 jaar**

® is een collectief merk van Stichting Bouwkwiteit

Dit attest bestaat uit 1 bladzijde

NL-EPBD® EI attest

Naam certificatie-instelling
Adresgegevens

LOGO
Certificatie-
instelling

Bepaling van de energieprestatie van gebouwen

NAAM BEREKENINGSMETHODE

NAAM ATTESTHOUDER

Verklaring van (ABC) <<(ABC) staat voor de attesteringsinstelling>>

Dit attest is op basis van BRL 9501 d.d. ...inclusief Wijzigingsblad d.d. ... conform het (ABC) Reglement voor Attestering 2005 afgegeven door (ABC).

(ABC) verklaart, dat (NAAM BEREKENINGSMETHODE) van (NAAM ATTESTHOUDER) voldoet aan de eisen van paragraaf 4.3 van de BRL.

Voor (ABC) ....., directeur

De attesthouder is verplicht de berekeningsmethode, waarop dit attest betrekking heeft, te leveren met een begeleidend leveringsdocument dat is voorzien van de volgende identificatiecode: 6483 XSQ <<de vermelde code is slechts een voorbeeld>>.

**De berekeningsmethode
is eenmalig beoordeeld**

**Herbeoordeling
minimaal elke 5 jaar**

® is een collectief merk van Stichting Bouwkwiteit

Dit attest bestaat uit 1 bladzijde

Bijlage 3b Bandbreedte van acceptabele testresultaten EIR attest

Bijlage 3b vervalt.

Bijlage 5 Bouwbesluitaansluiting bepaling energieprestatie gebouwen (EPN-atteest)

Bijlage 5 vervalt.